

1. IDENTIFICATIE VAN DE STOF OF HET PREPARAAT EN VAN DE ONDERNEMING

Productnaam : KOELMIDDEL **Leverancier** AB Volvo Penta
SE 405 08 Gothenburg
Sweden

Productnummer : 1141645

Productgebruik : Koel- en antivriesmiddel. **Telefoonnummer:** : +46-31-66 67 50

Datum van uitgave : 2008-09-24. **Telefoon voor noodgevallen** : +46-31-66 67 50 (Tijdens kantooruren)

E-mailadres : sds@volvo.com

2. IDENTIFICATIE VAN DE GEVAREN

Het preparaat is geclassificeerd als gevaarlijk volgens de richtlijn 1999/45/EG en de bijbehorende amendementen.

Classificatie : Xn; R22

Risico's voor de gezondheid : Schadelijk bij opname door de mond.

Zie paragraaf 11 voor toxicologische informatie en paragraaf 12 voor eco-toxicologische informatie.

3. SAMENSTELLING EN INFORMATIE OVER DE BESTANDDELEN

Naam bestanddeel	CAS nummer	%	EG nummer	Classificatie
1,2-Ethaandiol	107-21-1	60 - 100	203-473-3	Xn; R22 [1] [2]
Natrium-2-ethylhexanoaat	19766-89-3	1 - 5	243-283-8	Repr. Cat. 3; R63 [1]
Bitrex, Denatoniumbenzoaat	3734-33-6	0.001 - 0.01	223-095-2	Xn; R22 [1]
Zie rubriek 16 voor de volledige tekst van de R-zinnen die hierboven worden vermeld				

[1] Substantie geklasseerd met een gezondheids- of milieugevaar

[2] Substantie met een werkplaats blootstellingslimiet

[3] Extra informatie

Arbeidshygiënische blootstellingsgrenzen, indien beschikbaar, zijn weergegeven in rubriek 8.

4. EERSTEHULPMAATREGELEN

Inademing : In geval van inademing aan de frisse lucht brengen. Zorg voor medische hulp als er symptomen ontstaan.

Huidcontact : Was met water en zeep. Verwijder verontreinigde kleding en schoenen.

Oogcontact : In geval van contact met de ogen, onmiddellijk spoelen met veel water.

Inslikken : In geval van inslikken onmiddellijk een arts raadplegen en verpakking of etiket tonen. Als het slachtoffer het materiaal heeft doorgeslikt en bij bewustzijn is, laat u het slachtoffer kleine hoeveelheden water drinken. Laat het slachtoffer braken door een vinger in zijn keel te steken.

Zie rubriek 11 voor meer informatie over gezondheidseffecten en symptomen.

5. BRANDBESTRIJDINGSMAATREGELEN**Blusmiddelen**

Te gebruiken : Aanbevolen:, alcoholbestendig schuim, CO₂, poeders

Niet te gebruiken : Gebruik geen waterstraal.

Speciale blootstellingsrisico's : Geen specifiek brand- of explosiegevaar.

Gevaarlijke verbrandingsproducten : Afbraakproducten kunnen onder meer zijn: koolstofdioxide (CO, CO₂).

6. MAATREGELEN BIJ ONOPZETTELIJK VRIJKOMEN VAN DE STOF OF HET PREPARAAT

Persoonlijke voorzorgsmaatregelen : Raadpleeg de beschermingsmaatregelen in rubriek 7 en rubriek 8.

Morsen : Neem gemorst preparaat op met niet-brandbare absorberende materialen, bijvoorbeeld zand, aarde, vermiculiet of diatomeeënaarde en doe dit in een afvoercontainer in overeenstemming met de plaatselijke voorschriften (zie rubriek 13). Niet laten weglopen in het riool of waterlopen. Informeer de aangewezen overheden in overeenstemming met de plaatselijke regelgeving indien het product in meren, rivieren of riolen is verspreid.

7. HANTERING EN OPSLAG

- Hantering** : Vermijd contact met de ogen, huid en kleding. Niet innemen. Vermijd blootstelling tijdens zwangerschap. Alleen gebruiken bij voldoende ventilatie. Grondig wassen na omgang met het product.
- Opslag** : Opslaan in overeenstemming met de plaatselijke regelgeving. Opslaan in oorspronkelijke verpakking, beschermd tegen direct zonlicht, op een droge, koele, goed ventilatede plaats, verwijderd van materiaal waarmee contact vermeden dient te worden (zie rubriek 10) en voedsel en drank. Bewaar de verpakking goed afgesloten en verzegeld tot aan gebruik. Geopende verpakkingen dienen zorgvuldig opnieuw te worden afgesloten en dienen rechttop te worden bewaard om lekkage te voorkomen. Niet opslaan in verpakkingen zonder etiket. Neem passende maatregelen om verspreiding in het milieu te voorkomen.
- Verpakkingsmaterialen** : Gebruik de oorspronkelijke verpakking.

8. MAATREGELEN TER BEHEERSING VAN BLOOTSTELLING/PERSOONLIJKE BESCHERMING

- Beheersing van beroepsmatige blootstelling** : Zorg voor voldoende ventilatie. Waar dit redelijkerwijs mogelijk is, dient dit te worden uitgevoerd met behulp van plaatselijke afzuiginstallatie.
- Hygiënische maatregelen** : Was na het hanteren van chemische producten uw handen, onderarmen en gezicht grondig voordat u eet, drinkt of naar het toilet gaat en aan het eind van de werkdag.

<u>Naam bestanddeel</u>	<u>Beroepsmatige blootstellingslimieten</u>
1,2-Ethaandiol	Arbeidsinspectie (Nederland, 0/0). TGG: 26 mg/m ³ , 0 maal per dienst, 8 uur. Nationale MAC-lijst (Nederland, 12/2006). Huid TGG 15 min: 104 mg/m ³ , 0 maal per dienst, 15 minuut/minuten. Vorm: damp TGG: 10 mg/m ³ , 0 maal per dienst, 8 uur. Vorm: druppels TGG: 52 mg/m ³ , 0 maal per dienst, 8 uur. Vorm: damp

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Bescherming van de ademhalingswegen** : Bij ontoereikende ventilatie een geschikte adembescherming dragen.
- Bescherming van de handen** : Gebruik chemisch-resistente, ondoordringbare handschoenen.
- Bescherming van de ogen** : Gebruik oogbescherming tegen spatten van vloeistoffen.
- Beheersing van milieublootstelling** : Niet laten weglopen in het riool of waterlopen.

9. FYSISCHE EN CHEMISCHE EIGENSCHAPPEN

- Fysische toestand** : Vloeistof.
- Kleur** : Groen.
- Dichtheid** : 1,12 g/cm³ [20°C (68°F)]
- Kookpunt** : >165°C (>329°F)
- Smeltpunt** : -18°C (-0,4°F)
- Vlampunt** : Gesloten kroes: 120°C (248°F)
- Explosielimieten** : Onder: 3%
Boven: 15%
- Dampspanning** : 0,2 kPa (1,5 mm Hg)
- Oplosbaarheid** : Gemakkelijk oplosbaar in de volgende materialen: koud water en warm water.

10. STABILITEIT EN REACTIVITEIT

- Stabiliteit** : Stabiel onder de aanbevolen opslag- en gebruiksomstandigheden (zie rubriek 7).
- Te vermijden omstandigheden** : Bij verhitting tot ontbinding ontstaan giftige dampen.
- Te vermijden materialen** : Reactief of niet verenigbaar met de volgende materialen: oxyderende stoffen
- Gevaarlijke ontledingsproducten** : Afbraakproducten kunnen onder meer zijn: koolstofdioxide (CO, CO₂).

11. TOXICOLOGISCHE INFORMATIE

Mogelijke acute gevolgen voor de gezondheid

- Inademing** : Gematigd irriterend voor de luchtwegen. Kan bij langdurige blootstelling hoofdpijn, misselijkheid of zwakte veroorzaken.
- Huidcontact** : Ontvettend voor de huid.
- Oogcontact** : Gematigd irriterend voor de ogen.
- Inslikken** : Schadelijk bij opname door de mond. Kan fataal zijn bij inslikken. Inname kan leiden tot misselijkheid, zwakte en reacties van het centrale zenuwstelsel.

11. TOXICOLOGISCHE INFORMATIE**Mogelijke chronische gevolgen voor de gezondheid**

Chronische gevolgen : Ongewenste symptomen zijn: leverafwijkingen, nierafwijkingen.
Herhaald of langdurig contact met het preparaat kan het verwijderen van het natuurlijke vet van de huid tot gevolg hebben en resulteren in niet allergische huidontsteking en absorptie door de huid.

12. ECOLOGISCHE INFORMATIE

Milieueffecten : De ecotoxicologische gegevens over de stoffen die zich in dit product bevinden geven aan dat dit product niet als schadelijk voor het milieu is geclassificeerd.

Mobiliteit : In water oplosbare vloeistof

Aquatische ecotoxiciteit

Product- /ingrediëntennaam	Soorten	Blootstelling	Resultaat
1,2-Ethaandiol	Algen	72 uren	Acuut IC50 112 mg/L

Andere ecologische informatie

Product- /ingrediëntennaam	Halfwaardetijd in water	Fotolyse	Biologische afbreekbaarheid
1,2-Ethaandiol	-	-	Gemakkelijk

Mogelijke bioaccumulatie

Product- /ingrediëntennaam	LogP _{ow}	BCF	Potentieel
1,2-Ethaandiol	-	10	laag

13. INSTRUCTIES VOOR VERWIJDERING

Verwijderingsmethoden : Afval moet worden opgeruimd in overeenstemming met federale, staats- en lokale regelgeving voor milieubeheer.

Europese Afvalcatalogus (EAK) : 14 06 03* overige oplosmiddelen en mengsels van oplosmiddelen

Gevaarlijke Afvalstoffen : Dit product is als gevaarlijk opgenomen in de EU-richtlijn betreffende gevaarlijke afvalstoffen. Afvoeren in overeenstemming met alle nationale, provinciale en plaatselijke geldende bepalingen

Denemarken - Nummer afvalkaart : Niet beschikbaar.

Denemarken - Afvalgroep : Niet beschikbaar.

14. INFORMATIE MET BETREKKING TOT HET VERVOER**Internationale transportregelgeving**

Wettelijk verplichte informatie	VN-nummer	Vervoersnaam	Klassen	PG*	Etiket	Extra informatie
ADR/RID-klasse	Niet gereguleerd.	-	-	-		-
IMDG-klasse	Not regulated.	-	-	-		-
IATA klasse	Not regulated.	-	-	-		-

PG* : Verpakkingsgroep

15. WETTELIJK VERPLICHTE INFORMATIE**EU-regelgeving**

Voor de classificatie en etikettering zijn de EU-richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG (inclusief amendementen) gevolgd, waarbij rekening is gehouden met het beoogd gebruik van het product.

Gevarensymbool of gevarensymbolen :

Schadelijk

Waarschuwingzinnen : R22- Schadelijk bij opname door de mond.

Veiligheidsaanbevelingen : S2- Buiten bereik van kinderen bewaren.
S24/25- Aanraking met de ogen en de huid vermijden.
S46- In geval van inslikken onmiddellijk een arts raadplegen en verpakking of etiket tonen.

Bevat : 1,2-Ethaandiol

Productgebruik : Gebruikerstoepassingen, Industriële toepassingen.

Overige EU-regelgeving

16. OVERIGE INFORMATIE

Volledige tekst van R-zinnen, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Nederland : R63- Mogelijk gevaar voor beschadiging van het ongeboren kind.
R22- Schadelijk bij opname door de mond.

Volledige tekst van classificaties, waarnaar wordt verwezen in rubriek 2 en rubriek 3 - Nederland : Repr. Cat.3 - Vergiftig voor de voortplanting klasse 3
Xn - Schadelijk

Historie

Datum van uitgave / Revisie datum : 2008-09-24.

Conform 1907/2006/EC, artikel 31 - Nederland

 Geeft informatie aan die gewijzigd is sinds de voorgaande uitgave.